

Kinderarts LUMC wint NCV-Stimuleringsprijs 2023

DE NCV-STIMULERINGSPRIJS 2023 IS GEWONNEN DOOR CAROLINE MEIJER-BOEKEL (39), KINDERARTS-MDL BIJ HET LEIDS UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM (LUMC). UIT VIER GENOMINEERDE ENTHOUSIASTE (COELIAKIE) ONDERZOEKERS WERD CAROLINE GEKOZEN DOOR EEN EXPERT-PANEL EN NCV-LEDEN. DE KINDERARTS KRIJGT 15.000 EURO VOOR VERDER ONDERZOEK NAAR DE VROEGDIAGNOSTIEK EN BEHANDELING VAN COELIAKIE BIJ KINDEREN. DAT WERD OP 15 APRIL TIJDENS DE NCD BEKENDGEMAAKT.

De kinderarts stond de afgelopen twee jaar al vaker in het magazine als hoofdonderzoeker van Glutenscreen*, een vierjarig onderzoeksproject dat in een vroeg stadium coeliakie wil opsporen bij baby's en kinderen. Ook de NCV ondersteunt dit project.

Gezondheidszorg voor kinderen werd Caroline met de paplepel ingegoten. 'Mijn moeder wilde graag kinderarts worden. Maar ze kreeg twee tweelingen (ik heb drie broers) en dat kon in die tijd niet goed gecombineerd worden met de opleiding tot kinderarts. Ze is jeugdarts geworden. Als tweeling kwam ik zelf in aanraking met heel leuke kinderartsen in mijn jeugd. Toen is mijn belangstelling voor het vak ontstaan.' Caroline nam de raad van haar moeder ter harte om eerst te starten met de opleiding tot kinderarts, en dan aan een gezin te beginnen. 'Ik heb drie kinderen, Daan (11), Lize (9) en Jort (7). Met mijn man Jan (49), een hond en een kat wonen we in Rotterdam.'

INSPIRATIEBRON

Caroline noemt Luisa Mearin, de bekende emeritus hoogleraar Kindergeneeskunde van het LUMC, als 'een grote inspiratiebron. Haar enthousiasme heeft me aangezet tot het doen van coeliakie-onderzoek', zegt ze. Mearin had als kinderarts-mdl ook een focus op coeliakie, en was lange tijd lid van de Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) van de NCV.

Glutenscreen*

Het onderzoeksproject begon vier jaar geleden op de consultatiebureaus in Kennemerland. Als hun kinderen last hadden van gezondheidsklachten, vaak een bolle buik en afwijkende groei, werd ouders een sneltest voor coeliakie aangeboden. (Overigens bleken kinderen zonder 'typische klachten' even vaak coeliakie te hebben.) Twee procent van de onderzochte drieduizend kinderen in Kennemerland kreeg uiteindelijk de diagnose. Om die reden mocht Glutenscreen nog twee jaar doorgaan met steun van de gemeente Kennemerland en de NCV. www.glutenscreen.nl

Mearin vroeg de jonge en recent gepromoveerde kinderarts als hoofdonderzoeker voor Glutenscreen. Om toestemming te krijgen voor het project Glutenscreen moest Caroline veel wetenschappelijke literatuur doorploegen. Ze moest met goede argumenten komen om de medisch-ethische commissie te overtuigen, de instantie die groen licht geeft voor onderzoeken.

Toen Glutenscreen vervolgens een succes werd, en vele ongediagnosticeerde kinderen met coeliakie werden opgespoord, werd de kinderarts alsmat gemotiveerder. 'We weten sinds kort dat deze vroege opsporingsmethode naar coeliakie kosteneffectief is in vergelijking met de standaardzorg. Dit is grotendeels te danken aan de winst die je wat betreft levenskwaliteit boekt en het voorkomen van kosten door ziekteverzuim op school en werk.'

'SINDE MIJN NICHTJE DE DIAGNOSE KREEG, BEN IK NOG MEER GEMOTIVEERD ALS ONDERZOEKER!'

Het belang van een vroegtijdige diagnose werd zelfs persoonlijk voor de kinderarts. 'Mijn schoonzus belde een jaar geleden op en vertelde dat mijn nichtje (3) zo "onhandelbaar en geïrriteerd" was. Ik stelde voor om coeliakie uit te sluiten, irritatie bij kinderen is namelijk een veelvoorkomende klacht van ouders bij Glutenscreen. De huisarts wilde daar niets van weten en adviseerde een pedagoog. Toen heb ik haar op Glutenscreen gewezen, en mijn nichtje kreeg de test. Drie dagen later belde de huisarts op dat de test positief was.'

Na drie weken glutenvrij dieet bleek haar nichtje 'een ander kind'. 'Veel rustiger. Dat maakte me nog meer gemotiveerd om het vele leed dat ouders moeten doormaken, te voorkomen.' Ook haar schoonzus bleek coeliakie te hebben tijdens de familiescreening.

Caroline hoopt dat het testen op coeliakie standaard wordt voor alle jonge kinderen. 'Zo'n test voorkomt een hoop leed en zal de maatschappij geld besparen.' Als de uitslag er is, zullen we daarover in een volgend magazine schrijven.

Wat gebeurde er met de NCV-Stimuleringsprijs van 2022?

Diëtist-onderzoeker Nicolette Wierdsma won in het voorjaar 2022 de NCV-Stimuleringsprijs voor de 'Challenge the glutenchallenge'-studie. Het onderzoek wil de glutenchallenge vervangen door een aanmerkelijk minder belastende (bloed)test. De huidige glutenbelastingtest eist namelijk een langdurige inname van een hoge dosis gluten voor de diagnose coeliakie.

Nicolette: 'We zijn met de onderzoeksgroep – dr. Hetty Bontkes, medisch immunoloog, prof. Gerd Bouma, mdl-arts, diëtist Maaike van Bree – meteen aan de slag gegaan.

Sinds oktober hebben we tien gezonde controlepersonen geworven, en zijn we op zoek gegaan naar tien coeliakiepatiënten met een HLA-DQ2 typering die langer dan vijf jaar een glutenvrij dieet volgen. Voor een periode tussen de één week en maximaal vier weken worden de proefpersonen belast met 5 of 15 gram gluten per dag.'

BLOEDTEST

'Wekelijks wordt in hun bloed de T-cel respons gemeten met een nieuwe bloedtest. We monitoren de eventuele bijwerkingen door de gluteninname in het VUmc. Momenteel doen zeven coeliakiepatiënten mee aan het onderzoek, en er zijn nog drie plekken te vervullen.*

De voorlopige resultaten lijken veelbelovend. Het is zeer goed mogelijk dat in de toekomst deze nieuwe test een alternatief kan zijn voor de huidige glutenbelastingtest. Door de stimuleringsprijs en het verkrege onderzoeksbudget kreeg deze studie een enorme impuls!

* Deelnemen aan dit onderzoek?

Neem contact op via n.wierdsma@amsterdamumc.nl

Of voor meer info:

www.ncv.nl/deelnemen-aan-onderzoek